SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. Ч. 114. JERSEY CITY and NEW YORK, ВІВТОРОК, 18-го ЧЕРВНЯ 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, TUESDAY, JUNE 18, 1991 No. 114. РІК XCVIII.

ТВОРЯТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК

Київ. — Тут парлямент України призначив на пост голови правління Національного Банку України В. Матвієнка, який за 30 років праці пройшов усі щаблі совєтської банкової кар'єри. Про це розповідає кореспондент газети „Известия" С. Цікова в числі з 11-го червня.

З увагою слухали депутати Верховної Ради програмовий виступ В. Матвієнка, у якому йшлося про політику республіки у сфері фінансів та способи виходу з-під влади центру.

Національний Банк України не входить до структури кабінету міністрів, а так само як КҐБ, підкорений Верховній Раді України.

В. Матвієнко повідомив, що із 130 більйонів так званих „вільних рублів", які належали підприємствам і населенню республіки, союзний центр недавно вилучив 63 більйони на покрит тя загальносоюзного внутрішнього боргу. У зв'язку з цим, Матвієнко запропонував Верховній Раді негайно виробити нову кредитову політику, запровадивши право власности республіки на кредитні ресурси. Щоб захистити споживчий ринок республіки, на думку Матвієнка, потрібні власні гроші, тому доцільно вже тепер прийняти рішення про терміни виготовлення і введення їх.

С. Цікора зауважує, що одна з республіканських газет (назву не вказує) оголосила умови конкурсу на кращий зразок українських грошей. Переможців чекає нагорода від 1,000 до 3,000 карбованців.

Не обійшли увагою і питання долі України в золотому запасі СССР. На думку голови Національного банку України, частину, яка належить Україні, треба перевезти на територію республіки і створити власний золотий фонд, який буде поповнюватися за допомогою добування дорогоцінних металів у республіці.

Матвієнко підкреслив, що добування золота є абсолютною монополією центру і запропонував встановити монополію республіки на родовища золота, детально оцінити недавно відкриті поклади і в найближчому часі почати добування його. З Державним банком СССР слід укласти договір, який узаконив би використання на території республіки загальносоюзних грошей.

Цікава була відповідь Матвієнка з приводу величезного кредиту, якого президент М. Ґорбачов домагається від Заходу. „Якщо ця операція здійсниться і кредит поділять на всі республіки, то ми ніколи не виліземо з боргів", — сказав Матвієнко і додав, що Україна має наперед вирішити чи братиме вона долю того кредиту. Україні треба розрахуватися з боргами, які є, а не брати нові.

Матвієнка обрали на голову Національного банку України конституційною більшістю, за нього проголосували 351 депутат.

ФЕСТИВАЛЬ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н.Й. — Тут від 21-го по 23-те червня біля церкви св. Михаїла, проходитиме Фестиваль Української Спадщини, спонзорований Спілкою Української Молоді Америки. В ньому братимуть участь танцювальні ансамблі „Вірність" зі Львова, „Чайка" з Йонкерсу та інші, групи співаків, бандуристи. Відбудеться продаж мистецьких та кулінарних виробів. Фестиваль відбуватиметься в такі години: п'ятниця, 21-го червня, від 6-ої до 10-ої вечора, субота, 22-го, від 12-ої години полудня до 10-ої год. вечора, неділя, 23-го, від 12-ої полудня до 7-ої год. вечора. Вступ вільний. Інформації можна отримати, телефонуючи на число (914) 963-0209.

О. КАЛУҐІН ПРОДОВЖУЄ РОЗКРИВАТИ ВБИВСТВА

Москва. — Під час інтерв'ю, яке дав кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс" Крейґові Вітні, колишній високий старшина совєтського КҐБ генерал-майор Олег Калугін підтвердив, що його колишнє „підприємство" займалося вбивствами осіб також за кордоном, а співробітники КҐБ спричинили смерть болгарського письменника-еміґранта у Великобританії Георгія Маркова, якого, ніби ненароком, зачепив парасолею агент болгарської державної служби безпеки і „вибачився". Марков почув легкий біль у нижній частині ноги, яка почала пухнути і він звернувся до лікарні в Лондоні за допомогою. Марков помер на третьому дні після випадку.

О. Калугін заявив, що свого часу він особисто послав до Софії в Болгарії двох агентів КҐБ, які передали „болгарським колегам" отруйні капсульки, з допомогою яких закордонні агенти Болгарії вбили Маркова.

В іншому інтерв'ю, надрукованому раніше в журналі „Журналіст", Калугін в подробицях розповів, як приймалось рішення про вбивство Маркова. Юрій Андропов, який очолював тоді КҐБ, викликав до свого бюра Володимира Крючкова (теперішнього шефа КҐБ), самого О. Калугіна і ще одного високого співробітника першого головного управління і розказав їм про характер прохання болгар, які настоювали, щоб КҐБ допоміг їм вбити Маркова. Андропов, згідно з описом Калугіна, встав з крісла, походив по кабінеті і заявив, що він особисто не схвалює політичних вбивств, але Крючков відповів, що Москва не може, мовляв, відмовитись від прохання болгарських товаришів. Андропов погодився з переконанням, що співробітники КҐБ не будуть брати особистої участи у вбивстві.

Під час розмови з К. Вітні, О. Калугін категорично заперечував співучасть КҐБ в атентаті на Папу Івана Павла II в травні 1981 року. „КҐБ, згідно з опінією Калугіна, не має до цієї справи жодного відношення", а самим болгарам не під силу було підготовити такий атентат і вони зрештою не мали для цього достатньої причини і ніколи болгарське КҐБ не зверталось до совєтського в цій справі.

Калугін свобідно і з великою прецизністю розказував Вітні про численні шпигунські історії агентів КҐБ поза кордонами Совєтського Союзу. Він розповів йому про завербування до шпигунської роботи американського старшини морської фльоти Джана Вокера, який отримав за свої „послуги" понад один мільйон долярів. В 1985 році Вокер був заарештований ФБІ і засуджений на досмертне ув'язнення за зраду батьківщини.

„У нас колись були дуже кваліфіковані і віддані співробітники, але після виступу Нікіти Хрущова на XX з'їзді КПСС, від нас відійшли ідеалісти, а залишилися кар'єристи типу Крючкова", — сказав О. Калугін американському кореспондентові.

До речі, незабаром має появитися у видавництві Бентам Букс книжка О. Калугіна, у якій він розкриває чергові історії вбивств, шпигунства, шиканів, перекупства та іншої нелегальної діяльности, якими займався і займається до сьогодні совєтський КҐБ.

Н. МАТВІЄНКО В ПІТТСБУРҐУ

Піттсбурґ-Карнеґі. — Концерт співачки з України Ніни Матвієнко відбудеться тут в п'ятницю, 21-го червня в залі церкви Святої Трійці. Початок о год. 7:30 вечора. За інформаціями слід телефонувати на число (215) 437-4815.

Варшавський Пакт плянував нуклеарний удар на країни Заходу

Ню Йорк. — Як повідомляє кореспондент газети „Волл Стріт Джорнал" Тімоті Ейпел, буквально зразу ж після офіційного об'єднання Німеччини, що відбулося 3-го жовтня минулого року, західньонімецька військова розвідка зібрала в армійських штабах Східньої Німеччини 25,000 документів, що містять пляни війни зі Заходом. Серед документів, що зайняли сім вантажних авт і негайно були доставлені в Бонн для вивчення, були мапи, на яких стрілками були позначені шляхи наступу на Захід, і зошити східньонімецьких старшин, які містять записи про інструктажі і спільні навчання з совєтським військом.

„Ми знали, що шукати, і даремно часу не тратили", — зауважив американському журналістові один німецький військовий спеціяліст, який брав участь в цій операції. Експерти також твердять, що в архівах східньонімецьких штабів не було загального совєтського пляну ведення війни в Европі, і не можуть відповісти на питання, чи мали військові чини „братньої Німеччини" доступ до всіх стратегічних таємниць Москви.

Однак із захоплених документів і показів колишніх східньонімецьких старшин вирисовується воєнні пляни Варшавського пакту, які здивували багатьох західніх спеціялістів. Наприклад, Схід плянував вжити нуклеарну зброю вже на другий день війни і до 1989 року практично не застосовував на навчаннях виключно оборонних операцій: від початку і до кінця Варшавський Пакт плянував наступальні дії. Армії комуністичних країн, згідно з військовим пляном, повинні були просуватися на Захід зі швидкістю 30 миль на день. Така програма, за словами західніх експертів, передбачала швидке використання нуклеарної і хемічної зброї.

„Вони спокійно поєднували нуклеарні, хемічні і звичайні сили, — зауважив один західній спеціяліст. — Нуклеарну і хемічну зброю вони бачили, як різновидність важкої артилерії, яка полегшувала виконання бойового завдання — розгрому НАТО".

Як видно із захоплених таємних документів, Москва плянувала використати в наступальних операціях всіх східньоевропейських союзників, але у другорядних ролях. Напад на Східню Европу повинні були очолити совєтські і східньонімецькі частини з участю польських вояків. Плянувалося, що за чотири дні вони дійдуть до Кільського каналу на північ Західньої Німеччини. Армія Східньої Німеччини повинна була зупинитися коло каналу, давши змогу полякам захопити решту частини північної Німеччини і Данію. Одночасно наступальні частини повинні були нанести удар на Голляндію, Бельгію і Францію.

Відомо, що командування НАТО десятиліттями говорило про наявність у Варшавського Пакту саме таких плянів нападу на Захід, однак тепер вперше появилися документальні докази того, що Москва і її союзники підготовляли справжній „бліцкріґ".

ЗБОРИ УНДОМУ

Ню Йорк. — Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку повідомляє, що звичайні Загальні збори уділовців Українського Народного Дому відбудуться тут в суботу, 22-го червня, о год. 5-ій по полудні в приміщенні Українського Народного Дому, 140-142 Друга авеню. Уділовці, які виїхали з Ню Йорку і змінили адреси, повинні подати свої нові адреси, бо листи, вислані на старі адреси, повертаються. Писати слід на адресу: Ukrainian National Home, Inc., 140-142 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

В ІНДІЇ ЗАКІНЧИЛИСЬ НАЙБІЛЬШ БУРХЛИВІ ВИБОРИ

Ню Делі, Індія. — Після бурхливої передвиборчої кампанії у якій загинуло понад 300 осіб, а сотні були поранені, Конґресова партія, яку донедавна очолював Раджів Ганді, вбитий у процесі цієї кампанії против никами при допомозі розрив ної бомби, нібито перемагає у парляментарних виборах, але правдоподібно буде змушена творити коаліційний уряд до спілки з іншими політичними співзвучними партіями.

Конґресова партія, особливо після вбивства Р. Ґанді надіялась на симпатію народних мас і на велику перемогу у виборах та здобуття принаймні 200-210 парляментарних місць, але як повідомляє центральна виборча комісія виглядає, що партія Ганді здобуде 108 усіх місць, а потрібно принаймні 256 для більшости і творення уряду та висунення претенсії на прем'єр-міністра, тобто на очолення уряду. Усіх місць у парляменті є 411 і тільки добра стратегія творення коаліцій ного уряду, наприклад, Конґресової партії з партією гіндуських націоналістів, яка також має майже 100 місць у парляменті, може врятувати престиж Конґресової партії, забезпечити творення міцного уряду потрібного під теперішню пору загального непослуху, бунту сікхів, революційних зривів племен тощо.

Політичні аналітики кажуть, що Конґресова партія була б здобула значно більше голосів, якщо б вдова по Р. Ганді, Соня Ганді, індійка, італійського походження, була б перебрала провід в партії. Вона мала усі шанси стати тепер прем'єр-міністром другої по величині країни світу, але вона категорично відмовилася від всякого політичного посту. Закордонні спостерігачі кажуть, що вони ще не бачили таких бурхливих виборів, де людей стріляли навіть під виборчими льокалями. Тільки в неділю, 16-го червня, у провінції Пунджаб загинуло 126 осіб.

Політичні спостерігачі не виключають навіть коаліції Конґресової партії з Комуністичною, але таке потягнення може створити нову проблему в Індії і нові заворушення молодих політиків, які змагають до демократичної системи, до поширення системи вільного ринку, до розриву Конґресової партії з комуністами і соціялістами, зокрема скрайньо-лівими і ліквідації родинної династії.

У Вашінґтоні й інших столицях західніх демократичних держав слідять за дальшим розвитком політичних партій в Індії, щоб не допустити до більших заворушень, які може зручно використати Китайська Народна Республіка, яка і так, згідно з інформаціями політичних спостерігачів „мачала свої пальці" у бурхливу передвиборчу кампанію в Індії.

ДІВЧИНЦІ ТРЕБА ДОПОМОГИ

Івано-Франківське. — Маленький мешканці обласного центру Наталочці Стародубцевій потрібна невідкладна медична допомога і лікування за кордоном. Дівчинку спіткала страшна хвороба — пухлина мозку. Люди доброї волі, діяспору мати дівчинки просить допомоги фінансово, щоб мати змогу вилікувати дочку за кордоном. Фонди слід переказувати на рахунок 707801 у житлоощадбанку м. Івано-Франківського з заміткою: „На лікування Наталочки Стародубцевої". Адреса родини: Івано-Франківське, вул. Миколайчука, буд. 15-а, помешкання 52.

В Конґресі ЗСА обговорюється важливий законопроєкт

Вашінґтон (Інформаційне Бюро УНС). — Керівниця Інформаційного Бюра Українського Народного Союзу у Вашінґтоні повідомляє, що в Палаті Репрезентантів і в Сенаті обговорюється тепер важливий законопроєкт про підтримку демократії і самовизначення у прибалтійських країнах та інших республіках в Совєтському Союзі. Законодавці вважають, що потрібно активної допомоги поодиноких етнічних громад, щоб згаданий законопроєкт був прийнятий в обидвох палатах Конґресу.

Законопроєкт у Палаті Репрезентантів ч. 1603 має вже 63 спонзори, а в Сенаті ч. 860 має тільки 15 спонзорів. Існує отже потреба, щоб українці, громадяни ЗСА, писали чи телефонували до бюр своїх конґресменів і сенаторів і закликали їх підтримати цей законопроєкт, який в майбутньому матиме велике значення для укладу політичних сил на Сході.

Відбулася українсько-жидівська конференція

Київ (УНІАР). — Тут 7-9-го червня відбулася міжнародна наукова конференція на тему „Проблеми українсько-жидівських відносин". Ініціяторами проведення цієї конференції були Республіканська Асоціяція Україністів, Республіканське Товариство Єврейської Культури і Київське Культурно-Просвітницьке Товариство ім. Ш. Алейхема.

Напередодні, 6-го червня, у пресовому центрі Міністерства закордонних справ України відбулася пресова конференція з участю організаторів конференції. Голова оргкомітету Іван Дзюба поінформував журналістів, що потреба у проведенні такої серйозної наукової конференції зумовлена тривалим замовчуванням або неадекватною інтерпретацією історичних та сучасних проблем жидівського народу в СССР, у тому числі й проблем українсько-жидівського співжиття, що не тільки не сприяло успішному розвиткові, а навпаки, призводило до нагромадження негативних моментів. Доводиться визнати, сказав Дзюба, що явище антисемітизму в республіці не можна вважати остаточно викоріненим.

Учасники конференції протягом трьох днів заслухали і обговорили близько 100 доповідей та 50 повідомлень, виголошених провідними закордонними та українськими науковцями. Питанням перспективи відносин між Ізраїлем та Україною присвятив свою доповідь народний депутат УССР В. Крижанівський. У кінцевій дискусії взяли участь народні депутати

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВА МУЗИЧНОГО ДОШКІЛЛЯ ПРИ УМІ

Нюарк, Н. Дж. — Тут у неділю, 23-го червня, Музичне Дошкілля при УМІ під проводом Марти Шлемкевич-Савицької влаштовує виставу пантоміми „Було колись". Імпреза відбудеться в залі школи св. Івана Хрестителя, Сенфорд авеню в Нюарку. Початок о год. 3-ій по полудні. Також можна буде вписати учнів на 1991-92 шкільний рік. За інформаціями слід телефонувати на число (908) 276-3134.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 11-ГО червня, в Латвії засновано відділ організації „Міжнародна Амнестія".

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЧЕРВНЯ, троє дівчат, членки Демократичного союзу, Єлена Авдеєва, Єлена Даніліна і Єкатеріна Зайкіна вийшли на Красну площу в Москві з плякатами: „Боротьба проти совєтського державного ладу — обов'язок кожної порядної людини!" і „Геть совєтську владу!" Демонстрантки були арештовані поліцією.

ВИСТУПАЮЧИ НА ЩОРІЧНІЙ конференції Міжнародньої організації праці, голова совєтського комітету праці Валерій Паульман заявив, що уряд СССР буде контролювати потік осіб, які хочуть виїхати на заробітки за кордон. Таких осіб, за словами Паульмана, вже сьогодні є близько 2 мільйонів. Голова комітету сказав також, що в країні будуть створені кращі умови для кваліфікованих спеціялістів і це дозволить уникнути „втечі умів". З Німеччиною і Бельгією укладено особливі умови, згідно з якими в цих країнах будуть переходити перевишкіл 2,000 совєтських робітників. Через два роки кожен із них мусить повернутися до СССР.

УРЯД ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ схвалив угоду з Совєтським Союзом про компенсацію за шкоду, заподіяну совєтськими військами, що перебували в країні від серпня 1968 року. Про це повідомив на пресовій конференції заступник міністра закордонних справ Чехо-Словаччини Войтех Вагнер. Сторони погодилися, що шкоди зроблено від 4 до 5 біл. крон (133-166 міл. дол.). Однак дійсна сума, зазначив Вагнер, може бути значно більшою, оскільки тяжко вирахувати шкоду, заподіяну совєтськими військами довкіллю. Совєтська сторона вважає, що її будівлі в Чехо-Словаччині, зведені тут після 1968 року, коштують 1,5-1,9 бол. крон (50-63 міл. дол.). Вагнер сказав, що ці будівлі буде продано і СССР зможе використати гроші для купівлі чехо-словацьких збірних будинків.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ в Бонні міністер закордонних справ СССР Александер Безсмертних підтвердив, що частина совєтської атомної зброї все ще знаходиться на території колишньої Східньої Німеччини, однак невдовзі її буде звідти вивезено. Міністер не сказав, про яку зброю йде мова. Спеціялісти вважають, що на сході Німеччини залишилися боєголовки для тактичних ракет і атомні артилерійські кулі. Німецький уряд не висловив з приводу цього ніякої занепокоєности, не бажаючи псувати стосунків з Москвою. Відомо, наприклад, як пасивно зареагував Бонн на вивезення в Совєтський Союз Еріха Гонекера, який мав стати перед німецьким судом.

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЧЕРВНЯ, ДИРЕКТОР Всесвітнього банку повідомив, що Польщі буде надано ще чотири позики на загальну суму 680 міл. дол. Ці позики допоможуть в реалізації чотирьох програм реформування польської економіки і фінансів. Програми передбачають передачу державних підприємств приватним власникам, збільшення кількости робочих місць, розвиток сільського господарства і вдосконалення банкової системи.

Б. Єльцин відмовляється повернути Японії острови

Москва. — Відповідаючи на запитання журналіста, чи уряд Російської федерації має намір повернути Японії чотири острови Курильської групи, які Совєтський Союз захопив в кінці Другої світової війни, Борис Єльцин заявив: „Тепер про перегляд кордонів не може бути й мови".

Б. Єльцин виступив з цією заявою на виборчій дільниці після того, як проголосував за себе у виборах президента Російської федерації.

Як зауважує агентство Ассошіейтед Пресс, Японія заявила, що до вирішення цього територіяльного конфлікту вона буде блокувати економічну допомогу Совєтському Союзові з боку сімох провідних держав вільного світу. Міхаїл Горбачов напевне прибуде на лондонську нараду „великої сімки" для того, щоб обговорити свою економічну програму, здійснення якої, за його задумом, потребуватиме величезних фінансових вкладів з боку Заходу і Японії.

Незгода з приводу Курильських островів, які Японія вважає своїми „північними територіями", привела до того, що Москва і Токіо і досі не підписали мирного договору, який означав би офіційний кінець війни між обома країнами".

Виступаючи 25-го травня на пресовій конференції після закінчення сесії З'їзду народних депутатів РСФСР, Єльцин висунув програму вирішення давньої суперечки, яка складається з п'яти пунктів.

Згідно з цим пляном, совєтська сторона визнає факт існування територіяльного конфлікту, на всіх чотирьох островах будуть встановлені „зони вільного підприємництва", звідти буде виведене совєтське військо, а між Японією і Російською федерацією буде підписано сепаратний договір незалежно від того, як буде вирішений цей конфлікт між Японією і Совєтським Союзом. Проголошуючи цю програму, Єльцин заявив, що вона розрахована на 15-20 років.

Дрогобичу сповняється 900 років життя

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Наш гість в редакції, Михайло Шалата, незвичайно скромна людина і щойно після довшої розмови вдається нам дізнатися про його широку діяльність на літературному полі, а при тому його відданість місту Дрогобичу, де він тепер виконує десятки різних завдань у підготові до відзначування 900-річчя, що буде величаво святковане осінню цього року.

Але не лише місто, як таке, буде святкувати, наш гість пригадує, що в цьому році збіглися ще й річниці народин великих синів Дрогобиччини, яких там незвичайно шанують поруч із Іваном Франком (що є найбільшою гордістю мешканців Дрогобицької землі), а це Шашкевича, Вагилевича, Устияновича і Могильницького. Отож є що святкувати і приготування ідуть повною парою.

М. Шалата з гордістю стверджує, що Дрогобич постійно стоїть в осередку культурного життя Західньої України, відзначуючи своїх славних мужів української літератури. Там від

М. Шалата у редакції „Свободи" розповідає про події в Дрогобичі.

1976 року пишається пам'ятник Іванові Франкові, а тепер завершилася побудова пам'ятника Тарасові Шевченкові, побудований за проєктом славного художника Івана Гончара, який буде відкритий у вересні цього року. Коли питаємо чому ще тепер у Дрогобичі ставлять пам'ятник Шевченкові, наш гість вияснює, що хотіли це зробити для певної символічної злуки, а при тому тепер в добу „відродження" кожний пам'ятник це своєрідний храм очищення, після доби пам'ятн

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ПЕРЕПИСУ населення видало нові статистичні дані, на базі котрих хочуть зробити поправки в офіційному переписі населення ЗСА з 1990 року. Згідно з цими даними, найбільше скористають такі стейти, як Каліфорнія, Тексас і Фльорида. Індустріяльні стейти середнього заходу та північного сходу, що сподівалися корисних поправок, програли, бо їм зменшено кількість населення, а з тим і політичну силу, більше, як це було при закінченні первісного перепису в 1990 році. Каліфорнія та Арізона дістануть по одному додатковому місці в Конґресі, а Пенсильванія втратить одне місце. Ню Йорк, Ню Джерзі та Коннектикат залишаться без змін, але політичні границі внутрі цих стейтів зміняться.

БІЛИЙ ДІМ ПОДАВ до відома, що не зважаючи на „невеличкі невдоволення" висловлені генералом Норманом Свортскопфом, президент Джордж Буш дальше думає, що Сі-Ай-Ей та розвідка Пентаґону під час воєнних дій у Перській затоці працювала дуже добре. Ген. Н. Свортскопф, головнокомандуючий союзними військами у війні проти Іраку, говорив про недотягнення американської розвідки минулої середи, 12-го червня, на конґресових зізнаннях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демократичні вибори в комуністичній країні

У середу, 12-го червня 1991 року відбулися у Російській Федеративній Республіці СС загальні, вільні, тайні і безпосередні вибори президента цієї за територією, числом населення і природними багатствами найбільшої складової частини Совєтського Союзу. Вони перейдуть до історії завдяки двом моментам: 1) це був перший подих демократії не тільки від жовтня 1917 року, від часу приходу до влади комуністичної партократії, але взагалі від часу існування Росії — ще як Суздальське князівство і Великомосковське і за ввесь час царату: 2) Вибір Єльцина на президента цієї найбільшої з-посеред усіх 15-ти республік Союзу вивищує його над Міхаїлом Ґорбачовим, президентом СССР, бо Єльцина вибрав народ, а Ґорбачова псевдопарлямент, що його він створив з комуністичною більшістю. Як довго існує Росія у будь-якій правнополітичній формі — вона ніколи не знала, що таке демократія. Воно мусіло відбитися на психіці, на вдачі, на ментальності народу, який століттями звик мати над собою білого чи червоного диктатора.

У виборах змагалося аж шість кандидатів. Але Борис Єльцин був єдиний, який на минулорічному конґресі Компартії виступив з неї. Щоб не допустити Єльцина до виграної — створилася коаліція між Компартією і верхівкою армії. Найвидатнішим партійцем був колишній прем'єр СССР Ніколай Рижков, а репрезентантом збройних сил був генерал Альберт Макашов. Активне право голосування мали також дуже численні вояки. Невідомо, чи не проголошено їм наказ голосувати на цього генерала і хто може знати психіку теперішніх совєтських вояків, які мають ту упривілейовану позицію, що держава дає їм уніформу, квартиру і харч. Тому не можна було згори виключити, що голоси виборців розпорошаться і що ніхто не дістане потрібних для вибору 51 відсотків голосів. У такому випадку додаткові вирішні вибори відбулись би 19-го червня між двома кандидатами з найбільшим числом отриманих голосів. Але кореспондент „Ню Йорк Таймсу" з 12-го ц. м. не помилився, коли писав, що „напередодні виборів годі сумніватися, що виграє Боріс Єльцин".

Виграв у першій турі голосування завдяки величезній популярності, яку здобув своєю впертою критикою комуністичного режиму з його відразою до демократичних реформ. „Правда" й „Извєстія" задарма старалися дискредитувати його. Наскільки зразу підвищився його, Єльцина, авторитет у СССР і за кордоном свідчить 1) заява Ґорбачова, в якій він пропонує готовість до співпраці з Єльцином і 2) офіційне проголошення у Вашінґтоні, що вже в наступному тижні Єльцин буде у Білому Домі. Президент Буш опинився у незручній ситуації: поки президентом СССР є Ґорбачов він не може підривати його поваги, але водночас не може легковажити Єльцина. Тому, чуємо, Буш говоритиме про конечність співпраці обох них. Єльцин має перед собою обов'язок задовольнити надії своїх звеличників. Легше обіцяти, як дотримати — маючи діло з народом, який відвик працювати, відвик мати власну ініціятиву і покладатися на себе, а не платню від держави.

У минулу середу комунізм в СССР зазнав ще одного поважного морально-політичного удару: мешканці Ленінграду рішили вернутися до старої назви Петербурґ. Прийде час перейменують столицю і скинуть статую Леніна з мавзолею у Москві. У комунізм вірить ще Міхаїл Ґорбачов.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II у зверненні, адресованому католикам і православним християнам країн Східньої Европи і СССР, закликав їх припинити ворогування „в святих місцях молитов". В посланні до европейських ієрархів Папа Римський відзначає, що Церква, щойно відродившись у країнах, які покінчили з комуністичними режимами, зазнає „нових страждань через ускладнення між католиками і православними". Головна причина цих ускладнень — питання про приналежність храмів, які колись були власністю греко-католиків, але в роки панування комуністів передані православній церкві. Папа пише, що ці непорозуміння не мають першорядного значення для диспуту між Православною і Католицькою Церквами і закликає полагодити суперечки мирно, в дусі правдивого християнства.

Наталя Осока

ЧИ МОЖЛИВА ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В СССР?

1.

Це питання нині хвилює усіх і кожного зокрема, в СССР і за кордоном. Перегляд совєтських газет за один лише травень 1991 року справляє враження, що СССР нині схожий на вогненебезпечну зону. Не претендуючи на якісь прогнозування, переповім лише деякі повідомлення з московських газет.

У газеті „Комсомольская Правда" з 1-го червня повідомляється, що в ніч з 31-го травня на 1-ше червня у столиці Мордовії Саранську сталася сутичка міліціянтів зі студентами Аґрономічно-промислового інституту, в результаті чого загинув студент третього курсу.

Почалося все зі звичайного конфлікту мешканців студентського гуртожитку з молоддю із сусідніх будинків. Як свідчать студенти, для примирення сторін прибуло 20 міліціянтів, але бійки не було. Міліціянти вирішили все ж таки вжити якісь заходи. Вони загнали студентів у гуртожиток, а потім кинули туди ракети з газом „черемуха". Студент Олег Шарахін розповів, що був уже в ліжку, коли почув постріли. Швидко збіг на перший поверх і побачив, що міліціянти з пістолями в руках притискують у куток групу студентів. В цю мить сержант І. Ґордін вистрілив і третьокурсник Саша Жарков упав мертвий. Міліціянти так швидко втікали з місця трагедії, що навіть забули один із своїх мотоциклів. Незабаром він запалав.

З гуртожитку вийшли майже всі студенти і рушили до центральної площі, де керівники міста спросонку сипали обіцянками перед розбурханим натовпом. Деякі групи студентів дійшли до будинку Управління внутрішніх справ і там їх зустрів загін міліції особливого призначення (ЗМОП), застукотіли ґумові киї по головах і плечах юнаків і дівчат. Ці події розворушили усе місто і вже в годині 11-ій ранку на Совєтській площі в Саранську було багато тисяч людей, які скандували, вимагаючи резиґнації міністра внутрішніх справ Мордовії В. Солтаґанова. Керівники міста і автономної республіки, змінюючи один одного, намагалися вгамувати народ, та пристрасті вирували до пізнього вечора.

Підполковник міліції А. Мирський з Управління МВС Мордовії заявив кореспондентам, що міліціянти розганяли бійку, в якій брали участь сотні осіб. Група з п'яти студентів нібито напала на сержанта Ґордіна, тому він змушений був вистрілити і вбив свого ровесника Олександра Жаркова. Сержанта ізолювали, щоб уберегти від самосуду.

У газеті „Комерсант" ч. 22 повідомляється, що 1-3-го червня вірменські бойовики здійснили серію збройних нападів на населені пункти Нагірно-Карабахської автономної области. З ґранатомета і автоматів 20 бойовиків обстріляли автомобіль „ВАЗ" та протягом трьох годин обстрілювали село Тодан у Ґарандбойському районі. У Ґадрудському районі обстріляли групу громадських оглядачів, які прибули разом з працівниками МВС. До будинку Мартуниського районного КҐБ невідомі особи закинули ґранату. Як повідомляється в газеті „Куранти" з 12-го травня, у Вірменії понад 50 танків і бронетехніки оточили село Перавакар і обстріляли його. У Степанакерті 10-го травня хтось із гаранатомета обстріляв будинок Обкому партії, поранено дві особи. Біля села Татли під час обстрілу з Вірменської території поранено дев'ятьох вояків. Працівники КҐБ Азербайджану провели арешти у Степанакерті, серед арештованих майор міліції Г. Шахбазян, якого затримали просто на праці в будинку Головного управління внутрішніх справ. На території Нагірного Карабаху під приводом перевірки паспортів проводяться масові арешти. Проти азербайджанських змопівців виступили місцеві міліціянти та внутрішні війська. У вагоні поїзду Баку-Москва вибухнула бомба, є жертви.

Не ліпша ситуація і в прибалтійських республіках. У Литві вже кілька разів озброєні змопівці нападали на пости литовської митниці. Як повідомляється в газеті „Известия" з 30-го травня, будівлі прикордонних служб розгромлені, серед литовських прикордонників є багато поранених, 19-го травня знайшли тіло вбитого прикордонника Жагуниса. Міністер внутрішніх справ Литви підтвердив, що отримав попередження про неправомірність охорони кордонів литовською поліцією. Однак литовський міністер заявив, що у протоколі про співпрацю органів правопорядку СССР і Литви, підписаному на початку травня, передбачена самостійність литовської поліції.

Міністер внутрішніх справ СССР Б. Пуго твердить, що ЗМОП не причетний до розгрому прикордонників. Однак змопівці, які діють на території Литви, не заперечують факти нападів, вони лише заявляють, що діють „згідно з соціялістичними законами" і конституціями СССР і Литовської ССР. Вечором 30-го травня в Шауляє, під час мітинґу демократичної партії вибухнуло дві бомби, які зруйнували естраду. Третя бомба не встигла вибухнути і її знешкодили.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

Малярство Д. Наумко і В. Стецули

У Філядельфії не можна нарікати на брак образотворчих виставок. Очевидно, переважають мистці з довголітнім стажем. Приємно, що Український Освітньо-Культурний Центр відкрив двері двом молодим мистцям зі Львова.

У п'ятницю, 31-го травня, у виставковій залі УОКЦентру відбулось відкриття виставки Дарії Наумко і Володимира Стецули. Вони експонували по 46 картин. В обох мистців багато спільного — велика любов до природи та не абиякої міри розмах, кольористична обдарованість, інтенсивність соняшного світла, технічна справність, багатогранність зацікавлень, а цим самим широкий діяпазон тематики. Само собою різнить їх мистецький почерк. У них індивідуальні особливості.

Першій, до речі як годиться, даємо „слово" Дарії Наумко.

У неї переважають акварелі. Крім цього є і пастелі, олії, монотипії. Впадають у вічі християнські мотиви. Їх шість, що починають перелік експонованих творів. У цих картинах крім єдности вираження, відчуваємо щирість почуттів мисткині. З цього циклу вирізняється „Св. Юр", над храмом Мати Божа, в далі наче Патріярх Йосиф, на першому пляні ще три постаті. З черги у сфері її зацікавлення Гуцульщина — „Гуцулка", „Коломийки", „Гуцули біля церкви", „Дві гуцулки", „Гуцульське весілля", „Довбуш і Дзвінка" та два варіянти „Ніч Івана Купала". Вражають яскравістю кольорів її квіти — „Весняні квіти" і „Червоні квіти", як також і „Соняшники". На виставці є ще чимало картин півабстрактного напряму і кількох сутоабстрактних картин, та вони не відображають її мистецького обличчя, вони створюють враження наче експериментування. Мисткиня ще молода й тому, так мовити б, ще експериментує й може не допускає до своєї свідомости, що „абстрактне містить у собі ґносеологічне джерело відходу від об'єктивної дійсности". Не зважаючи на це, мисткиня, як виходить із її малярства добре володіє рисунком, світлотінню і її палітра милує наш зір.

Володимир Стецула експонував олії, пастель, темперу та мішану техніку. 12 картин присвятив Львові. Назвемо деякі з них: „Оперний Театр у Львові", „Панорама Львова з Високого замку", „Ринок — Нептун", „Вид на преображенську церкву", Львівський Юр". Можна було б подумати, що мистець любується урбаністикою, на нашу думку, він більше сповнений любови до свого міста. Усім, що знають Львів, львівські мотиви Стецули сильно діють на їхню уяву, навіваючи приємні спогади. У його творах помітне взаємовідношення усіх компонентів картини, в першу чергу виразність форм, а надусе відчутний наголос на емоційне звучання. У мистця мазок сміливий, енерґійний, а кольори розяснені соняшним світлом. Поза цим це мистець прямо залюблений у карпатських мотивах, у яких насиченість барвами. Його живописний темперамент уміло відображує красу наших Карпат. Ще приваблюють красою його „Пейзаж", „Натюрморт" і „Хризантеми".

Серед його картин ми наткнулись на два „Абстраговані пейзажі", на „Геометричну абстракцію" та на сім „Композицій". Ці картини вважаємо є даниною молодим, які шукають за чимось новим, не знаючи, що від творчости Кандінського, який динамізував форму та спотужнював кольористику, протагоніста цього напряму минуло півсторіччя. Так, що цей напрям уже ніяк тепер не є сучасним. Все таки Стецула представився зрілим мистцем і його твори припадають до вподоби.

Ця мистецька пара — це випускники Львівського Інституту Прикладного і Декоративного Мистецтва, члени Спілки Художників України. Крім виставок в Україні, брали участь у міжнародних виставках — у Німеччині, Норвегії, Польщі, Юґославії й останньо експонувались у Канаді, а тепер у ЗСА.

У „місті Братньої Любови" Дарія Наумко і Володимир Стецула (обоє молоді, вродливі) своєю творчістю припали до вподоби любителям мистецтва і як люди з погляду їхньої особистої культури залишили дуже добре враження.

Олександер Серафин

„ШЛЯХ ДО ВІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ"

Під таким заголовком вийшла українською мовою книжка Яроша Корнаї („Наукова думка", Київ, 1991). Я. Корнаї, відомий економіст мадярського походження і професор Гарвардського університету. У своїй книжці він подає поради, як відійти від соціялістичної до ринкової економіки.

Корнаї займає становище за створенням приватного сектора, до якого він зараховує такі ділянки господарства:

а) домашнє господарство, яке займається виробництвом і наданням послуг; б). леґальні приватні підприємства, що діють за дозволом властей; в) нелеґальні приватні підприємства, що діють без дозволу властей; г) всі інші, які використовують приватне майно або особисті заощадження.

Корнаї наводить шість обов'язкових умов потрібних для розвитку приватного сектора. Приватний сектор повинен бути вповністю захищений від втручення держави — він має право в економіці займатися усім, що не заборонене законом. Цей сектор повинен мати свободу засновувати підприємства і починати виробництво; мати необмежене право здавати в оренду майно і свободу найму, право купувати, держати і продавати високоцінні предмети, валюту внутрі і назовні. Необхідною також є свобода кредитування із сплатою відсотків. і свобода фінансових інвестицій у різних приватних підприємствах.

Виконання приватних зобов'язань повинно бути ґарантоване законом. Усякі порушення приватної угоди можуть бути потягнені до відповідальности перед судом. Приватний сектор повинен сам нести кошти пов'язані з функціонуванням цієї юридичної системи. Держава грає ролю арбітра у випадку конфлікту між сторонами, що домовляються, але ніколи не повинна втручатися в торговельні справи приватних осіб.

Ґарантія приватної власности — забезпечити законом, щоб ліквідація приватної власности ніколи не повторилася. Соціялістична власність належить усім і нікому зокрема.

Не обмежувати інвестицій податками — інвестиції повинні рости прямо пропорційно до приватних прибутків. Це означає, що людям потрібно дозволити заробляти стільки скільки вони зможуть. Бож вони рискують своїм власним капіталом, якщо не виконають фінансових зобов'язань. Їхні невдачі означатимуть для них реальні втрати.

Кредитова політика повинна стимулювати приватні інвестиції — захищати права приватного сектора на отримання кредиту і від втручання з боку державного сектора. Умови таких кредитів повинні завжди бути дость строгими. Державні банки повинні встановляти суворі умови і випускати різноманітні форми цінних паперів.

Застосувати необмежену відповідальність — боржник відповідає за повернення позички своїм майном. Яким не були б умови кредиту, над приватним підприємством весь час може настати загроза краху у випадку фінансових непорядків. Іншими словами, приватний сектор повинен мати по-справжньому фахові б'юджетові плянування.

Необхідно розвивати в суспільстві зрозуміння до приватного сектора. Не можна допускати будь-які критичні неправдиві дані проти приватного сектора. Час вже перестати називати відповідальних підприємців шахраями і спекулянтами, що робилося із заздрощів або із-за їхніх успіхів на цьому полі.

Найважливіший елемент цих соціяльних перетворень, — це формування нової середньої верстви, основи якої утворять підприємці, що змагають підвищити свій соціяльний статус. „Ринок зробить природний відбір і з дрібних і середніх власників вийдуть піонери економічного поступу, засновники великих підприємств", — каже Корнаї. Можна розраховувати на виникнення у короткому часі мережі установ, котрі дозволять анонімним партнерам продавати свої акції. Є причини думати, що скорше чи пізніше виникне справжній приватний акціонерний капітал, справжніх акціонерних фірм та приватного ринку акцій.

На погляд автора книжки „необхідно суворо обмежити вживання терміну „підприємець". Той, хто використовує державні гроші і примушує державу платити за свої збитки, не може називатися підприємцем. Підприємці — це ті і лише ті, хто потрапляє у важке фінансове становище у випадку збитків".

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЧЕРВНЯ, постійна комісія Київської Міської Ради з національних питань і контролі за введенням закону про мови в Україні звернулася до батьків з закликом спинити свій вибір на навчанні дітей в школах з українською мовою викладання.

В КИЄВІ, 12-ГО ЧЕРВНЯ підписано угоду про спільний українсько-жидівський проєкт програми лікування і оздоровлення осіб, що брали участь в ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи, а також інших її жертв. Реалізація проєкту займе 5 років.

Валентина Єрмоленко

ЯК ЖЕ Ж ВОНО БУЛО В ДІЙСНОСТІ?

На полицях книгарні „Свобода" появилися нові дві книжки української письменниці Докії Гуменної п. з. „Дар Евдотії" — Іспит пам'яті, надруковані в українському видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка, Балтимор-Торонто, 1990 рік.

Ці дві книжки — це цілість. Видані в гарно оздобленій твердій оправі роботи Олеся Тимошенка. Тираж не показано. Обидві книжки мають присвяту авторки своєму батькові Кузьмі Гуменному, а також світлини авторки в різні роки і групові; крім того фотокопії, що збереглися в архіві Докії Гуменної. Книжки охоплюють події з дня народження авторки до початку Другої світової війни.

Перша книжка (306 стор.) під назвою „Київські кручі" має три частини: „Жашківські четверги", „Ставищанська розкіш", і „Мрія, що зветься Київ". Друга (346 стор.) „Жар і крига" ділиться на: „Мрія, що зветься література", „Харківські вітрюги" і „Мої примітивні родичі". Я не збираюсь розбирати і критикувати кожну з цих книжок, хай хто перечитає, скаже своє слово читача, а фахову оцінку дадуть професійні літературознавці й критики.

Мені особисто „Дар Евдотії" дуже сподобався тим, що він не такий, як інші спогади, які я читала. Прочитавши ці спогади, хочеться знову переглянути попередньо видані нею твори. З свого боку як читач рекомендую прочитати „Дар Евдотії", особливо тим, хто хоч трохи цікавиться і цікавився літературним життям в Україні.

„Дар Евдотії" це дійсно іспит пам'яті. Написаний в мемуарному жанрі і настільки докладно, що часом тяжко повірити, як можна всі ці імена, прізвища, одяг, події, навіть звички декого тримати сорок років десь в мозкових закепелках. Авторки розповідає про себе, а так, наче не про неї іде мова, а про когось іншого. Такої самоаналізи я ще ні в кого не зустрічала.

В основі цих спогадів, це життя авторки в провінційному містечку і хуторі серед рідних збоку батька і мами. Зустріч з молоддю різного рівня і виховання, але прагнення майже всіх одне, особливо сільської молоді — освіта. Шукання нових доріг. Треба йти до великого центру. Тікати з провінційних містечок і сіл до Києва. Що й сталося з авторкою спогадів. Не маючи економічної допомоги, без певного ґрунту під ногами, не розуміючи політичної ситуації й історичних подій того часу молоденьке дівча попадає в крутіж літературного життя Києва початку 20-их років, а пізніше й Харкова. Хоч і голодно, а часом навіть ніде переспати не лякає молоденьку Докію, вона хапається за все і на стор. 211-ій першої книжки вона пише: „... та не даром же я терплю оцю таємну й повсякчасну муку. Крім навчання в ІНО (Інститут Народного Образованія), я старалася вирвати від Києва все те, що було доступне..."

Вона стає членом письменницької організації „ПЛУГ", дістає від них відрядження на села в колгоспи, пише свої спостереження такими як бачила і ними робить свої перші літературні спроби. Цілком відверто розповідає авторка про свої успіхи й невдачі, навіть згадує про перший прилюдний виступ у великій круглій залі дому, де колись засідала Центральна Рада зі своїм оповіданням „Савка" (друковане пізніше в журналі „Нова громада"). Змістом оповідання було: малий хлопчисько Савка перейнятий смертю Леніна дає обіцянку іти його слідами, бо на той час якраз помер Ленін і вся преса була цим повна то й Докія „включилася в кампанію", бо всі попередні її спроби не були „актуальними" і з тих чи інших причин не давали їм ходу, тобто не друкувались. Та й тут Григорий Косинка висміяв її кажучи: „Папір усе витримає".

Але не дивлячись на все це (на стор. 267 кн. 1-ша), авторка згадує про повідомлення — „Трагедію в Парижі", яку передав між іншим Яременко (Завідувач Лук'янівської школи) „... чи, ви вже чули, що в Парижі на вулиці, якийсь жид забив Петлюру?... і відразу ж перейшов на іншу розмову". Бо про цю подію ніхто вголос не говорив. Видно, що естафета облетіла негайно всіх, хто вартий був довір'я. Безумовно про цю подію в часописах не писали.

Перебуваючи серед колективу письменників Києва, вона спостерігає майже їх всіх, „початківців" і „завершених". Спостерігає, чого раніше не примічала з кого цей колектив складається. Їхнє життя, їхні творчі проблеми. Бачить все це так, „як було в дійсності" і сприймає все це можливо наівно, очима політично малосвідомої селянської дівчини. Для неї все те було мало зрозумілим і тому завжди стояло питання, чому? Серед цього оточення Докія Гуменна губилася. „Була я мовчазна, боязка і непоказна. Можливо тому й друзів знайти було тяжко. Незаповнений товаришуванням час залишився мені для спостерігання" 111-та стр. кн. 1-ша.

Через всі спогади червоною стрічкою проходить: „... сильно в душу в'їлася депресія, пригноблення..." Чи від недоїдання? Безгрошів'я, непевний стан і безперспективність? Крах письменницької мрії? (стр. 296-та кн.-1-ша.

У другій книзі письменниця знайомить читача **докладніше з письменниками і іншими людьми, з якими прийшлося їй зустрічатися.** Було їх багато. Одні зникали, інші звідкись появлялися, у яких нічого не було спільного з письменством та ще українським, і авторці спогадів не легко було нав'язувати особисті приязні з усіма тими людьми, бо до такої одіозної постаті, як Докія Гуменна ставилася більшість з погордою. „...Чому (питає авторка) на всіх ключових позиціях української культури — у видавництвах, головні редактори газет — якісь щупаки, аґуфи штокке, ліфшици, а не питомі українські кадри? (стор. 199 кн. 2). На поверхню вилізли ренеґати своєї нації, що й мови української не вважали за потрібне знати"... чого це, як тільки що українське, то вже й „буржуазний націоналізм"? А де ж у нас є буржуазія? Якщо є, то не українська, а якраз саме та, що перефарбувалася в „рабочіх". Оте містечкове міщанство, що так гарненько присмокталося до радянських обставин, до української літератури, щоб мати тут „кусочок хлеба і ваґон масла" (стор. 322 кн. 2). Або обурений Сосюра виливаючи свої жалі на Панча Докії Г. „...Ми повинні шанувати своїх батьків і предків, дідів і бабусь. Ви подивіться на жидів. Чи хоч один із них прокляв свого батька? Чи діда?... Чого це жиди не нацьковують себе одні на одних? Чому вони не витворюють поміж себе класової боротьби?"

Майже третину свого життя авторка прожила в страшних умовах, голоду, холоду та ще й моральної зневаги до себе. „...жорстокий скрут і підголодове довгочасне існування в Києві навчили мене не боятися ніяких обмежень, навчило вдовольнятися тим, що іншому видається неможливим". (стор. 341 кн. 2-га). Її упертість, віра в себе, бажання працювати для свого народу з чистою совістю, збереження об'єктивности і щирість дає їй право на повний голос сказати: Я є парость українського дерева, що найглибшими коріннями вросло у землю. Я виконую заповіт мого батька.

Перейшовши через млин совєтської системи, коли лідери Комуністичної партії і уряду кастрували творчість українських письменників, а субсидували літературоподібну пропаґанду, що славила діла партії й її „мудрих" вождів, знеславлена і упосліджена Докія Гуменна, діставшись на Захід виростає у відому політично-свідому українську письменницю. Авторку 21-ої книжки з яких 18 видано на Заході, а три в Україні. Переборовши всі бар'єри еміґрантського життя, тяжко заробляючи на хліб щоденний і на майбутню пенсію з моттом „Я нічого не боюся, бо ніде не схибила", досягає своєї мети. І всякі колишні редактори, про яких вона згадує на стор. 175-ій кн. 2-га з якими їй прийшлося сидіти за весільним столом в Америці через сорок років пригадує терпке давноминуле, а їй дає право сказати: Я йшла й іду вірним шляхом. Мені було призначено інше завдання і я виконую його.

Привітаймо „Львівське ретро”

„Львівське ретро”

Кілька місяців тому прийшли до нас вістки із сусідньої Канади (куди, як лиш відкрилася „брама у світ”, завжди чомусь скорше прибувають наші вокальні ансамблі, хорові групи чи окремі солісти), що приїжджає „Львівське ретро”. Очевидно, великим бажанням американських українців було, щоб цей чудовий, цікавий ансамбль, про який ми вже так багато чули, загостив і до Америки. І так сталося. Завдяки старанням Української Федерації та Українського Культурного Центру у Філядельфії, вони приїхали до ЗСА, де дадуть кілька концертів: у Філядельфії, у Ню Йорку, у Бавнд Бруку, Вашінґтоні.

Цікавий та оригінальний цей ансамбль тим, що він, включившись у хвилю національного відродження останніх років, у своєму репертуарі має не лише побутові, народні, але й стрілецькі пісні репресованих композиторів, що в наслідок несприятливих політичних умов довший час на рідних землях не виконувалися.

Програма, що називається „Знов у Львові” — це, власне, те, що відрізняє „Ретро” від інших ансамблів, які ми досі бачили. У ритмах танґо, фокстроту чи вальса вони відтворюють нам чарівну музику 30-их і 40-их років. Їх програму приймають легко і з великим ентузіязмом молодші й старші слухачі. „Ретро” доказує, що відтворена синами українська естрадна музика батьків у новому, дуже цікавому музичному оформленні та інтерпретації має не менший успіх від музики іншого жанру. Вона своєю романтикою тонів і поезії впроваджує слухачів у спокійний душевний настрій у противагу до „рак” та іншої модерної музики, що часто подразнює нервову систему навіть у молодших слухачів.

Ця естрадна музика сорокових років супровожала наших скитальців у далеку дорогу, а після приїзду до нових країн поселення була поштовхом для творення нових пісень естрадної музики та нових ансамблів, званих „ревелерсами”. В тім часі постали квартети: чоловічі під проводом Івана Задорожного, „Каравана” під керівництвом Б. Бемка в Ню Йорку, жіночі під музичним зарядом К. Цареградської в Мінеаполісі, І. Чуми у Філядельфії та „Верховина” під проводом О. Глібович в Торонто, який діє до сьогодні. Естрадній музиці дуже багато часу присвячував і далі присвячує її великий ентузіяст „Няко”-Гірняк із своєю дуже популярною довгоіснуючою оркестрою „Амор” та добрим солістом Ігорем Раковським. Тепер ця музика чомусь призабута, тому з радістю привітаймо „Львівське ретро”, що її нам відтворює повністю і професійно. Організатором і художнім керівником ансамблю є Олександер Зелінський — викладач Львівської консерваторії, а музичним керівником Мирослав Іванів — музикант із консерваторською освітою. Солісткою ансамблю є естрадна співачка Леся Боровець, викладач музичної школи ім. Соломії Крушельницької, а солістом Михайло Богач — добрий інтерпретатор ліричних та гумористичних творів. Багато пісень вони виконують дуетом. У чоловічому квартеті виступають: Михайло Заборський (1-ий тенор) — студент Львівської консерваторії, Михайло Богач (згадуваний вже, 2-ий тенор), Богдан Косопуд (баритон) — соліст Львівської фільгармонії, та Ігор Хитра (бас) — викладач музичнопедагогічного училища. Ансамбль співає в супроводі інструментального квартету в складі: Мирослав Іванів (акордеон), Мар'ян Андрухів (скрипка) — викладач музичного училища, Євген Балух (гітара) — викладач музичної школи, Олег Лучанко (контрабас) — викладач Львівської консерваторії. Програму веде Іван Червак, а звукорежисером є Михайло Дацюк.

Тож приходім усі численно на концерти та привітаймо наше „Львівське ретро”, що своєю чарівною музикою дозволить нам перенестися на якийсь час до рідного Львова, на нашу рідну землю.

Частину доходу з їхніх концертів вони призначують школі для глухонімих дітей у Львові.

О. Г-ка

Митрополит В. Стернюк був гостем на з'їзді Українського Патріярхального Товариства

У суботу, 25-го травня, у Філядельфії відбувся 14-ий з черги з'їзд Українського Патріярхального Товариства в ЗСА. З'їзд відкрила, провівши молитву і привітавши учасників-делеґатів й гостей, голова Управи УПТ Рома Гайда. Спершу Рома Гайда висловила кілька думок з приводу проблем і завдань з'їзду. Для керування нарадами З'їзду обрано Президію у складі: Мирослав Лабунька — голова, Дарія Кузик і Олександер Пришляк — заступник голови, Ярослав Волощук й Ігор Гайда — секретарі. З'їзд вибрав комісії: верифікаційну, номінаційну, статутову і резолюційну.

За проведену працю звітували голова Рома Гайда, організаційний референт Олександер Пришляк, фінансовий референт Ярослав Білинський, секретар Василь Никифорук, за редакцію журнала Патріярхат — Микола Галів, а за адміністрацію — Володимир Пушкар. В загальному звіти були інформативні, отже, учасники могли скласти собі повне уявлення про проведену працю.

Достойним гостем З'їзду був Блаженніший Митрополит і Містоблюститель Володимир Стернюк у супроводі о. крилошанина Ярослава Шуста, о. мітрата Зенона Злочовського і о. канцлера митрополичної канцелярії у Львові Йосифа, студит. Блаженнішого Володимира Стернюка привітав голова президії Мирослав Лабунька, а також голова УПСО Василь Колодчин і голова Рома Гайда. При цьому дорогому Гостеві Блаженнішому Володимирові вручили дар любові ікону Матері Божої.

Блаженніший Митрополит Володимир зворушливими словами подякував за теплі і щирі привітання і привітав З'їзд, побажавши успішних нарад. При цьому Блаженніший Володимир сказав, що у своїй нелегкій праці все старався іти слідами Митрополита Слуги Божого Андрея Шептицького і Патріярха Йосифа. Зокрема підкреслив і подякував учасникам З'їзду за те, що Товариство підтримує ідею українського патріярхату, бо це благородна і свята ідея. Зокрема Митрополит сказав: „Мені так потрібно вас там, на Україні... Мені приємно бути разом з вами, молитись і підтримати тих, які переймаються долею нашої Церкви. Маю сумну вістку зі Львова. Там є недобре... Мені казали негайно повертатися, але я не можу собі цього дозволити.

Зліва: голова Крайової Управи УПТ Рома Гайда, Митрополит Володимир Стернюк, голова президії З'їзду проф. М. Лабунька, голова УПСО Василь Колодчин.

Наша Церква стоїть на мучениках, але не на амбіціях. Нам пророкував Митрополит Шептицький, що наша Церква буде знищена, але врешті відродиться і буде розвиватись у сяйві Божої слави. Патріярх Йосиф був гідним наслідником свого попередника.”

В тому часі від імені Українського Патріярхального Світового об'єднання Василь Колодчин і від Українського Патріярхального Товариства в ЗСА Рома Гайда вручили д-ові Володимирові Пушкареві грамоту особливого признання за віддану працю на посаді адміністратора журналу „Патріярхат”. Таку ж грамоту вручено редакторові журналу „Патріярхат” Миколі Галіву. Нагороджених грамотами благословив Блаженніший Митрополит Володимир Стернюк.

Звіт з переведеної контрольної праці управи склав Теодор Крочак, відзначивши, що уступаюча управа заслуговує на признання. Після заслуханих звітів відбулася коротка дискусія, у висліді якої уступаючій управі уділено абсолюторію. Юліян Головчак за верифікаційну комісію подав звіт з перевірки протоколу попереднього, тринадцятого, загального з'їзду. На його пропозицію протокол було прийнято.

Важливою точкою З'їзду був звіт номінаційної комісії, за яку реферував Олександер Пришляк, і до якої також належали Василь Колодчин, Оксана Бережницька і Микола Галів.

Управу УПТ обрано у наступному складі: Рома Гайда — голова; Олександер Пришляк, Василь Никифорук, Василь Колодчин, Микола Галів, Володимир Пушкар, Леонід Рудницький, Роман Андрушків, Наталка Гавдяк, Оксана Бережницька, Сидір М. Тим'як, Любомир Калинич — члени управи. Контрольна Комісія: Теодор Крочак, Іван Крих, Роман Левицький, Іван Дзівак, Ярослав Білинський. Товариський Суд: Мирослав Лабунька, Микола Кунинський, Юліян Головчак, Роман Ярош і Андрій Дякун.

Деякі зміни статуту реферував Олександер Пришляк. Довша і дещо безпредметна дискусія виникла стосовно питання, чи зняти пункт у статуті про Раду Мирян, яка вже понад десять років не збиралась і не діяла. Все ж на вимогу кількох осіб і для святого спокою залишено цей пункт.

Резолюції реферувала д-р Стефанія Бережницька, яка подала їх у загальних рисах і головних моментах. З'їзд прийняв їх з тим, що остаточну редакцію резолюцій перебере на себе новообрана управа разом з резолюційною Комісією

Слід підкреслити, що З'їзд письмово привітали Митрополит Степан Сулик і Єпископ Василь Лостен. Усно склали привіти, крім вже згаданого Блаженнішого Митрополита Володимира Стернюка, о. парох церкви св. арх. Михаїла у Філядельфії Зенон Злочовський, від УПСО — Василь Колодчин, від Товариства св. Софії — Леонід Рудницький, від радіо „Голос мирян” у Філядельфії, Товариства „Лемківщина” — Теодор Царик та поодинокі відділи УПТ-ва.

На закінчення нарад З'їзду перевибрана голова Рома Гайда подякувала за вибір президії З'їзду, за керування та Філядельфійському відділові за уможливлення З'їзду. Коротко вона окреслила майбутню працю управи Т-ва.

Молитвою, яку провів о. Зенон Злочовський, закінчено наради З'їзду.

Після вечері відбувся у тому самому приміщенні на Факс-Чейсі у Сестер Василіянок панель на тему „Проблеми Української Католицької Церкви під сучасну пору”.

Панель відкрив і ним керував Леонід Рудницький. Перший виступив Микола Галів, який говорив на тему: „Відносини УКЦеркви з УАПЦ, УПЦ, РПЦ і римокатолицькою Церквою у Польщі”. Другим з черги панелістом виступив Василь Колодчин, темою його доповіді була „Візія українського католицького мирянського руху”. Третім панелістом виступив Борис Ґудзяк, який також говорив про мирянський рух в Україні. Доповідач підкреслив, що говорить від імені генерації, якої немає тут, на цьому форумі. „Я відчуваю жаль з приводу того, що вона виявилася байдужою до життєвих проблем нашої Церкви” — сказав доповідач. Він підкреслив особливо критичний нинішній час, коли рішається доля нашої УКЦеркви на далеке майбутнє.

Доповідач звернув увагу, що ми є напередодні великого свята П'ятидесятниці за старим стилем. Подав глибокий зміст цього свята та його богословське значення. Зокрема підкреслив вияв і силу Святого Духа, що творить одну і нероздільну Трійцю.

Передбаченим коментатором до панелістів був Мирослав Лабунька. Він сказав, що не міг перед панелем запізнатися з текстом виголошених доповідей, тому тяжко їх докладно коментувати.

Після виступів панелістів і коментатора відбулась дискусія. На закінчення керуючий панелем Леонід Рудницький подякував панелістам і коментаторові за виголошені доповіді та всім присутнім за учать.

Ширше повідомлення про З'їзд і панель буде подано в журналі „Патріярхат”.

Микола Галів

Митрополит В. Стернюк серед членів Крайової Управи і президії З'їзду Українського Патріярхального Товариства в ЗСА.

Дрогобичу ...

(Закінчення зі стор. 1)

ків героям вітчизняної війни і Леніну. М. Шалата є головою побудови пам'ятника Т. Шевченкові та відразу нам передає народний часопис Дрогобича п.н. „Галицька Зоря”, де на першій сторінці стаття його пера про І. Гончара і про фото пам'ятника, на якому бачимо молодого елегантного Шевченка із книжкою в руках, так інакшого від стереотипного портрету в кучмі та з вусами.

В бігу нашої розмови, в якій М. Шалата дає стільки цікавих інформацій, ставимо йому питання, що спонукало його до приїзду тут до нас, коли саме Дрогобич стоїть напередодні таких культурних подій.

— Я мав бути тут учасником з'їзду дрогобичан, на який дістав запрошення, але на жаль, були труднощі із візою і так я приїхав день після закриття з'їзду, — виясню наш гість. Але моє основне завдання залишилося актуальним. Мені поручено бути упорядчиком і редактором четвертого тому „Дрогобиччина — земля І. Франка” і тут я мушу обговорити зв'язані із цим проблеми та переглянути та доповнити матеріяли. Незвичайно жалію, що не міг зустрінутися на з'їзді із дрогобичанами та вклонитися їм, що так багато зробили для нашого міста. Отож бодай цим шляхом через ваш щоденник хочеться зложити подяку і Миколі Куйдичеві, і Олександрові Вовкові, д-рові Мирославові Романякові, Тимофію Бордулякові, який в Дрогобичі є керівником Товариства Української Мови і членові Комісії будови пам'ятника Т. Шевченкові, Юрієві Модрицькому. Також моя глибока подяка Степанові Гавришеві і Романові Микиті, що так щедро заопікувалися моїм приїздом.

Т. Шалата витягає із течки різні матеріяли про культурні імпрези, що вже відбувалися в Дрогобичі, а перед усім дарує нам свою книжечку „Місто в підгір'ї Карпат”, яку видав до 900-річчя Дрогобича в новому виданні „Бібліотеки для всіх” Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка „Просвіта”. При тому довідуємося, що саме Т-во Української Мови ім. Шевченка тепер в Дрогобичі найбільш активне, займається виданням книжок, закладанням читалень, створило університет українознавства, яким до речі керує лікар д-р Михайло Богаченко, видає газету „Провісник”, розпочало працю Видавництво „Бескид”.

— Є однак інші також дуже активні товариства, — зазначує М. Шалата, — як ось Товариство „Меморіял”, що займається дуже активно розшуками жертв совєтського терору і саме в моїй неприсутності переведе похоронення 500 останків тиж жертв, що їх знайдено на місці колишньої в'язниці, а тепер Педагогічного Інституту, — і тут наш гість показує нам жахливі своїм змістом знімки із розкопків тих жертв, частину яких навіть не можна було розпізнати.

— Ми видаємо книжку про жертви сталінського терору, про Визвольні Змагання, про події 1918/19 років у Дрогобичі поруч із іншими книжками на потребу сьогоднішнього дня.

— Як бачимо, ви як літературознавець, дбаєте та слідкуєте за книжковими та газетними виданнями.

— Так, на моєму обліку вже власних біля 30 творів по різних видавництвах. Зараз я працюю із редактором „Дзвона” Романом Федоровим для серії відновленого в Галичині видавництва „Червоної Калини” у історичній бібліотеці, що так потрібна для наших шкіл.

— Як можете подолати таку широку діяльність, яку тепер ведете?

— Відродження країни накладає на нас великі обов'язки. Це відродження виявляється тепер у нас в пресі виданнях, школах і переіменуваннях вулиць. Бо, бачите, я ще є головою комісії для переіменування вулиць Дрогобича, яке ми почали одні із перших, бо вже півтора року тому, а тепер повернули українські назви центрові міста. Але таки найбільше часу та праці віддаю літературі. Особливо творчість Шашкевича і цілої Руської Трійці мене незвичайно цікавить і я збираю матеріяли, де можу. Багато цікавого знайшов і тут в бібіотеці Наукового Товариства ім. Шевченка і я б радо ці матеріяли довше студіював. Низький вам усім українцям в ЗСА поклін за те, що ви зробили, збираючи так пильно матеріяли для майбутнього. Ви зберегли українську духовість і за те ми мусимо бути вам невимовно вдячні. Бо як можна творити нашу культуру, не маючи того, що ви тут заховали?

Ми, що дуже рідко чуємо слова признання, за те, що, не зважаючи на всі зовнішні та інші впливи, наша еміґрація зробила, трохи скептично, а трохи ніяково приймаємо такі похвали, але з обличчя М. Шалати б'є така щирість і доброта, що наші сумніви негайно гаснуть і ми дружньо стискаємо його руку, бажаючи дальших успіхів в його праці, а особливо у відзначеннях 900-річчя Дрогобича, що поєднане ще й з 70-річчям місцевої гімназії, на які можна сподіватися великого „наїзду” гостей із-за океану і цілої Галичини.

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

Союзу ССР та України. В резолюції конференції сказано, що настав час перейти до конкретних дій для врятування жидівської культури, яка нищилася протягом десятиліть. Треба негайно відкривати жидівські школи, бібліотеки, музеї, театри та інститут жидівської культури. Повернути жидівським громадам сінагоги, культурні пам'ятки та надати їм інші права для вільного розвитку. Створити міжнародну групу істориків, які б сприяли об'єктивному вивченню найбільш суперечливих питань спільної історії з метою вироблення спільної оцінки.

Учасники конференції пропонують усім зацікавленим державам та організаціям розглянути можливість своєї участи у підготові та реалізації програми українсько-жидівських взаємин і висловили впевненість, що спільними зусиллями у вільній демократичній Україні будуть досягнуті визначні результати українсько-жидівських стосунків.

Конференція набирає особливої ваги у контексті протидії тій хвилі антисемітизму, яку підіймають ідеологи російського шовінізму.

НАМАГАЮЧИСЬ ЗУПИНИТИ нестримний ріст цін каблевих телевізійних мереж, Федеральна комісія в справах засобів інформації минулого тижня схвалила цілий ряд нових правил, щоби цьому запобігти. Згідно з одним правилом, тепер місцеві уряди матимуть право знижувати ціни за підставові послуги каблевої телевізії. Одначе це право місцева влада може ужити тільки тоді, коли каблева телевізія в даній місцевості не має помітної компетиції. Громадяни, які користають з послуг каблевої телевізії та місцеві уряди уважають, що ці нові правила є недостатніми.

ДЖЕЙМС БЕЙКЕР, СЕКРЕТАР Державного департаменту, попередив Китай, що можуть бути „погані наслідки”, коли йдеться про взаємовідносини Китаю та ЗСА якщо Пекін справді договорився про продаж своїх нових балістичних ракет Сирії та Пакістанові. Взагалі експортування зброї Китаєм є дуже спірним питанням, зокрема тепер, коли Конґрес розглядає пропозицію президента Джорджа Буша про надання Китаєві торговельного статусу упривілейованої країни.

У ВІСЬККОМАТАХ ВОЛИНСЬКОГО міста Луцька призовників змушують підписувати заяви на згоду служити за межами України. Тих юнаків, що відмовилися підписувати заяву, насильно відправляли на службу в Архангельську область.

П'ЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ НАМ ПОТРІБНО ПІДТРИМУВАТИ ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА

1. „Мушу сказати, що я переконаний, що вирок суддів в Ізраїлі був несправедливий..."
— Лорд Томас Деннінг
2. „Мені не відома ніяка інша судова справа в якій потоптано так багато процедур загально прийнятих міжнародними чинниками".
Професор Віллем Вагенар, автор книжки „Розпізнаючи Івана: Наукова праця з легальної психології", Вид. Гарвардського Університету.
3. „Якщо Іван Дем'янюк, в невинності якого я повністю переконаний, буде повішений на шибениці Айхмана, то прийде день коли держава Ізраїль буде сидіти на лаві підсудного".
— Патрик Бюкенан.
4. „На мою думку ця справа смердить... Прошу розглянути справу американського громадянина Івана Дем'янюка і поведінку Відділу спеціяльних інвестиґацій (ОСІ) в нашій країні".
— Конгресмен Джеймс Трафікант (демократ, Огайо), „Конґресовий рекорд" з 20-го червня 1989 р.
5. „Вірю, що історія не забуде справи Дем'янюка, так як не забула справи Дрейфуса".
— Граф Ніколай Толстой

Після дванадцяти років наполегливих і невтомних зусиль ми осягнули багато. За свою подивогідну відвагу та витривалість Іван Дем'янюк — невинна жертва — заслужив на гідну оборону перед ізраїльським Верховним судом. Без Вашої негайної фінансової допомоги така оборона не буде можливою. Просимо допомогти нам успішно завершити останній етап цього страхіття-примари, яка триває вже понад дванадцять літ.

Просимо висилати пожертви на:

John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192

Нова дентистка

Д-р С. Білоброн

Силвія Сузанна Білоброн, дочка Івана і Сузанни Білоброн з Клифтону, Н. Дж, здобула диплом доктора-дентиста 22-го травня 1991 року, в Університеті медицини і дентистичних студій Ню Джерзі в Нюарку.

Д-р Силвія Білоброн народилася в Ля Плята, Арґентина, і прибула з родиною до ЗСА в 1969 році. Скінчила середню освіту в Клифтоні в 1983 році і закінчила школу українознавства з визначним успіхом. У 1987 році, після закінчення досліджения про ферментування, отримала диплом з хемічних наук у Ратгерському університеті. Була нагороджена за успіхи в науці та прийнята до товариства Фі Бета Капа.

Д-р Білоброн була і є активна в житті української православної парохії св. Покрови в Кліфтоні, де вона співає в хорі ім. Стеценка і є головою його Управи. Молода професіоналістка має музичну і балетну освіту, добре володіє трьома мовами, і чотири роки провадила школу українознавства для студентів молодшого віку в Пассейку. Довші роки д-р Білоброн належала до СУМ і є членом 182-го Відділу УНСоюзу

о. Михайло Земляченко

О. Горбалюк виробляє мистецькі кахлі

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Щораз частіше заходять у редакцію гості з України, а кожний з них приносить в одній чи іншій формі докази своєї праці. Часом це музика, часом це розповіді про політичну чи інтелектуальну працю, а часом це картини, книжки і навіть, як саме у випадку Оленки Горбалюк, різьблені кахлі, які вона з приводу їх важкости привозить до нас на такому візочку, який тут уживається до купна харчів.

Кахлі майстерно виконані та ще укладає їх вона у формі картин, які відповідно оправляє. Вона використовує у них живі кольори, золото і тим її кахлі приваблюють око. Не диво, що готель Інтуриста в Ялті замовив у неї для прикраси залі велику картину з кахлів під назвою „Святкове місто" і там цей твір тепер пишається.

До ЗСА О. Горбалюк приїхала відвідати родину і хоча дуже бажала б виставити свої мистецькі праці, із-за їхнього тягару могла привезти лише чотири, а керамічні праці без приладдя і пічки годі тут зробити.

Молода мисткиня розповідає, що талант дістала либонь від батька, що є відомим керамістом і викладав у Львові в Інституті Декоративно-Прикладного Мистецтва. Вона показує нам світлини деяких його праць це: світильники, великі вази, керамічні тарілки з історичними темами та інші декоративні праці.

Оленка сама закінчила цей інститут у Львові, після п'яти років Студій в 1990 році і вже в минулому році її дві керамічні праці були на виставці львівської кераміки в картинній галереї. Виставку організувала Спілка Художників України враз із картинною галерією і кооперативами „Жорна" і „Гончар". Також брала вона участь у комерційній виставці в червні цього самого року і там показано аж шість її праць, з яких саме одну вибрали до прикраси готелю в Ялті.

О. Горбалюк із своїми творами.

В усіх її працях, що їх маємо нагоду оглядати на жаль лише на світлинах, — вона використовує не так народні мотиви, як радше вони її допомагають у нових модерних шляхах декоративного мистецтва. Вона здається все ще є у стадії шукання, а зі своїми 23 роками — на порозі мистецької зрілости.

Бажаємо їй успіхів на цьому шляху, а передусім, щоб могла перебуваючи тут знайти засоби до виконування своїх мистецьких кахлів і ще таки показала українській громаді Ню Йорку більшу збірку своїх праць.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

СК СУМ „Крилаті" Йонкерс у фіналі за чашу Східнього району

Йонкерс, Н. Й. — В змаганнях за чашу вищезгаданої Ліґи взяло участь 24 команди першої і другої дивізії тієї ліґи.

У першій рунді „Крилаті" перемогли „Перу" СК вислідом 2:0. В другій рунді наші футболісти елімінували французький клюб „Кирб" — 3:2. В чверть фіналі „Крилаті" перемогли високим вислідом „Чілє" СК — 5:1.

У півфіналі „Крилатим" прийшлося грати в неділю, 19-го травня, з командою „Ель Сальвадор" СК, яка в ІІ дивізії займає нині перше місце. В дорозі до півфіналу сальвадорці, між іншим елімінували дві сильні команди з першої дивізії. На звітову зустріч прибула велика кількість симпатиків обидвох дружин. На початку тієї зустрічі сальвадорці в досить швидкому темпі провели кілька акцій на ворота „Крилатих", а наш воротар Мирон Періг успішно ліквідував усі небезпеки. Після 15-ти хвилин гра вирівнялася і наші футболісти в свою чергу розпочали контратакувати. Вже в 16-ій хвилині з гарної акції нападу „Крилатих" Михайло Глушко головкою вмістив м'яч в сітку воріт „Сальвадору" — 1:0. Після цього суперники застосували тіснішу опіку над нашими футболістами, одначе це не перешкодило знову Глушкові, ще перед перервою підняти вислід до 2:0. Після відпочинку сальвадорці на початку знизили рахунок — 1:2, але до кінця цих емоційних змагань „Крилаті" двічі піднесли вислід, коли В. Томчак і В. Сидор здобули два чергові ґолі і цим самим запевнили участь нашої дружини у фіналі за згадану чашу.

Якщо йдеться про чемпіонат І дивізії „ІДСЛіги", то в другій половині сезону „Крилаті" здобули такі висліди:

10 березня „Чілє" СК — 5:1
17 березня „Ню Рошел Атлетік" — 5:0
14 квітня „Йонкерс Спортінг"— 2:0
5 травня „Атлантік Старс" — 4:1
12 травня „Оссінінг Португіз" — 4:3

В складі дружини „Крилатих" виступають: М. Періг, Т. Щур, В. Коваленко, С. Дашко, С. Щур, П. Глушко, Б. Куцина, В. Томчак, А. Мицик, М. Скірка, В. Сидор, М. Глушко, Д. Чернавський, В. Окрутняк, С. Ковальчук. Провідники — Михайло Коцур і Володимир Сидор.

Р. Г.

Б. Недільський дебютував в львівських „Карпатах"

Богдан Недільський, талановитий футболіст, відомий в ЗСА із виступів в дружинах Маркет університету, чикагських „Левів" і „Крил", а також в УСВТ „Ч. Січ", після різних труднощів врешті дебютував у складі львівських „Карпат" в змаганнях з клюбом дрогобицької „Галичини" за чемпіонат ІІ ліги СССР. В київській „Спортивній газеті" в числі з 14-го травня появилася згадка під заголовком „Американець у „Карпатах", в якій кореспондент Ю. Суховій, між іншим, написав: „Під час мінулорічного турне „Карпат" по ЗСА тренери львівської команди звернули увагу на технічного форварда, який виступав за команду Чікаґо і забив карпатцям ґоль. Саме тоді вони запропонували йому пограти в Україні. Тим більше, що мати Богдана родом зі Львова, а батько з Івано-Франківська. Юнак з радістю прийняв пропозицію. „Виступати у складі однієї з найвідоміших команд республіки, — сказав він, — для мене велика честь і відповідальність". Особливих пільг американському футболістові керівництво клюбу не давало. Як і всі неодружені гравці команди, він живе у гуртожитку, в кімнаті з воротарем Валерієм Паламарчуком, заробітна плата — згідно з штатним розписом, за перемоги — премії, — закінчив Суховій".

Додамо від себе: Богдан ще в дуже молодому юнацькому віці був учасником Спортової Школи УСВТ „Ч. Січ" і вже тоді можна було зауважити, що має неабиякий талант, який, як вже згадано, в пізніших роках демонстрував у названих дружинах. Між іншим, в складі УСВТ „Ч. Січ" став чемпіоном ІІ Української Спортової Олімпіяди.

В дорозі до Львова зупинився у вишкільному таборі славної в Мадярщині футбольної дружини МТК Будапешт. Після цього у Львівських „Карпатах" підготовлявся до сезону, їздив в складі „Карпат" на товариські змагання до Польщі, де через неполадки з візою був затриманий і тому не зміг дебютувати раніше.

Богдан Недільський вибраний також до збірної УСЦАК, що в наступному місяці відбуде турне в Україну. Згідно з прийнятими міжнародними футбольними правилами, Богдан повинен змагатися в складі збірної УСЦАК (свого роду збірної ЗСА) — країни, в якій народився. Остаточно це буде децизія Богдана і Провід збірної УСЦАК не матиме жодних претенсій, ані жалів до цього футболіста, якщо він постановить в часі турне грати в складі „Карпат". Провід УСЦАК радіє, що в терені його ділянки виріс футбольний талант, який може причинитися до успіху такого славного клюбу, яким є львівські „Карпати".

Другий міжнародний футбольний турнір

Другий міжнародний футбольний турнір, що його організує УСВТ „Ч. Січ", відбудеться в неділю, 7-го липня, на футбольній площі оселі УБСоюзу „Верховина" в Глен Спей, Ню Йорк. В минулому році в цьому турнірі взяли участь: три українські дружини (СК СУМ „Крилаті, УСВТ „Ч. Січ" і УСК Ню Йорк), а також два клюби — албанський і німецький. Звання першуна першого турніру здобула дружина „Крилатих" з Йонкерсу.

В цьогорічному турнірі досі зголосили свою участь: УСВТ „Ч. Січ", УСК Ню Йорк, німецький клюб. Очікується зголошення СК СУМ „Крилатих" та кількох добірних чужинецьких клюбів. Змагання звітового турніру розпічнуться о 9-ій ранку і продовжуватимуться до години 5-ої по полудні, коли переможцям будуть вручені нагороди першунів уфундованих УСВТ „Ч. Січ".

Суддюватимуть офіційні українські судді футбольної Федерації ЗСА.

Продовжується реєстрація до Спортової Школи „Ч. Січі"

Надходять зголошення учасників до Спортової Школи „Ч. Січі" з різних стейтів ЗСА. Прийшли вже зголошення від учасників з Німеччини і Англії. Управа Спортової Школи „Ч. Січі" ще раз пригадує потенційним учасникам вишколу, що місця у Спортовій Школі обмежені. Бажаючі повинні голоситися своєчасно, щоб не бути розчарованими пізніше. Як і в минулих роках, заавансований вишкіл у Спортовій Школі знову проводитимуть визначні інструктори з ЗСА і України. Потребуючі юнаки й юначки одержать допомогу з Федеральної програми, якою завідує УСВТ „Ч. Січ".

Зголошення треба слати на адресу: Ukrainian Sitch Sports School, 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

(от)